

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: **Mgr. Iegor VERETELNYK**

Téma a rozsah práce: **Srovnání právní úpravy státního občanství České republiky a Ukrajiny v období samostatné státnosti; 65 stran (53 strany textu) – 126 027 znaků**

Datum odevzdání práce: **prosinec 2023**

Aktuálnost (novost) tématu:

Zvolené téma je tématem, které bezesporu patří do předmětu ústavního práva. Komparativním pojetím je tématem aktuálním, když jeho aktuálnost zvyšují současné události na Ukrajině a s nimi spojená emigrace občanů Ukrajiny do evropských zemí včetně ČR. Pojetím předložená práce rozhodně není „návodem“ jak získat státní občanství ČR nebo Ukrajiny, ale je studií o institutu státního občanství a jeho právní úpravě v ČR a na Ukrajině s mírným teoretickým, sociologickým a historickým exkurzem.

Institut státního občanství je obsažen jak v Ústavě ČR tak i Ukrajiny a v obou státech je rozveden prováděcím zákonodárstvím.

Diplomant v posuzované práci předložil pohled na pozitivní právní úpravu státního občanství ve zvolených státech s určitým přesahem a vlastními názory na některé dílčí problémy zkoumaného institutu.

Náročnost tématu:

Zvolené téma, resp. autorem zvolený způsob jeho zpracování, je náročný v potřebě prostudovat určité množství faktografických podkladů (zákony, mezinárodní smlouvy, soudní judikaturu, odbornou literaturu) a to ve vyváženém poměru k české a ukrajinské úpravě a pojetí. Tento vyvážený pohled se mu velice zdařil a předložil „zrcadlový pohled“ na zvolené instituty. I když se v textu občas objevuje určitý přesah nad česko – ukrajinskou komparaci, celkový dojem je velmi kladný.

Práce zůstala v rovině právní úpravy, neobsahuje její efektivitu, není doplněna o alespoň některé statistické údaje, které by jí učinily „plastičtější“ (např. počet žadatelů o udělení státního občanství v ČR a na Ukrajině by se zřejmě dal dohledat z veřejně přístupných zdrojů).

Kriteria hodnocení práce:

Práce splňuje požadavky na tento druh prací kladených jak po formální (rozsah a způsob zpracování) tak po obsahové stránce. Diplomant prokázal schopnost samostatně sebrat, utřídit a přehledně a srozumitelně zpracovat dané téma. Prokázal schopnost práce s fakty – prameny a literaturou a schopnost vlastního úsudku i formulace vlastních závěrů, byť nikoli polemických (pokud kritizuje současnou úpravu, nenabízí jiné řešení).

Autor se drží vymezeného tématu, byť někdy by nepochybně mohl jít do „větší hloubky“. Nejmarkantněji se to zřejmě projevuje v části 4. (str. 30 a násl., v níž popisuje obsah zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství ČR – relativně podrobně, avšak jen do § 39; předmětný zákon však má paragrafů 84).

Práce má logickou strukturu, postrádá však úvod a závěr. Členěna je do sedmi základních částí (1. Obecně o institutu občanství a jeho vývoji v čase, 2. Hmotněprávní rozměr občanství v současné České republice a na Ukrajině, 3. Krátký exkurz vývoje institutu občanství na území Českého státu před r. 1993, 4. Evoluce právní úpravy občanství v ČR v období samostatné státnosti, 5. Krátký exkurz vývoje institutu občanství na území ukrajinského státu

před r. 1991, 6. Evoluce právní úpravy občanství na Ukrajině v období samostatné státnosti, 7. Komparativní pohled a návrhy de lege ferenda). Většina částí je dále vnitřně strukturovaná. Bohatší by mohl být seznam použitých zdrojů a zejména poznámkový aparát, včetně některých vysvětlení pro českého čtenáře (např. systematika publikace zákonů na Ukrajině – odkaz na „zákon č. 2235-III“ nemusí být zcela srozumitelný vzhledem k „českým standardům“).

Hodnota práce je založena na komparatistice zvolených institutů, práce rozhodně nepodává vyčerpávající přehled právní úpravy státního občanství v ČR a na Ukrajině, což však, ale nepochybně nebyl její záměr.

Práce je napsána velice "čtivě", přehledně, s odpovídající úrovní jazykového, stylistického i grafického zpracování. Ojedinelé nepřesnosti nemají vliv na její vypovídací hodnotu (např. Listina základních práv svobod se člení na články, nikoliv paragrafy – str. 20).

Další vyjádření k práci:

Práce neobsahuje žádnou závažnější faktografickou chybu nebo opomenutí, které by podstatným způsobem zkreslily pojetí zkoumaného tématu nebo její vypovídací hodnotu. Práce je pojatá popisně, nikoli polemicky a je přitom samozřejmé, že na některé dílčí instituty ve spojení se státním občanstvím, mohou být i jiné než autorem prezentovaný pohledy (např. na institut dvojího státního občanství str. 17 a 55), což ale rozhodně neznamená, že by autor neměl právo na svůj úhel pohledu, nebo že by nutně musel polemizovat s každým, byť jen trochu alternativním názorem.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Při ústní obhajobě by se Mgr. Veretelnyk mohl blíže vyslovit k možnosti „vystoupení z občanství Ukrajiny“, o němž se zmiňuje na str. 48 a to ve vztahu k čl. 15 Všeobecné deklarace lidských práv, převzatého jako čl. 12 odst. 2 do Ústavy ČR a dále k jeho tezi, že „na státní občanství začíná být nazíráno jako na lidské právo, resp. svobodu jednotlivce“, jež je faktickým závěrem jeho práce na str. 64.

Doporučení práce k obhajobě:

Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci; komparativním pojetím jde o přínosnou studii, kterou **doporučuji** k ústní obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň:

Celková klasifikace je odvislá od ústní obhajoby práce; vlastní odevzdanou práci hodnotím mezi stupni velmi dobře a **výborně**.

V Praze dne 19. 1. 2024

JUDr. Jiří Hřebejk, Ph.D.